

samme Side staaer en anden Mand; naar der skal holdes Dom over, hvorfra Friheden er kommen her i Landet, og fra hvilken Side den er udviklet i den bedste, den folkeligste Retning, staaer der en Mand som Tscherning, og ham vil jeg nok følge hellere end de Andre.

Rühnel: Jeg skal ikke indlade mig paa at søge at bevise for det ærebe Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Zahle) det ogsaa efter min Mening meget Urigtige i det Foredrag, vi idag have hørt af ham; jeg skal ikke indlade mig paa at bevise for ham, hvorledes den borgerlige og christelige Oplysning ikke blot kan men bør gaae Haand i Haand, ikke indlade mig paa at bevise for ham Kongens og Rigsdagens ikke blot Berettigelse, men Forpligtelse ligeoverfor Forhold af den af ham antydede Natur, men kun i Anledning af hans Foredrag bemærke, at naar han ivrede saa stærkt imod den Talefrihed, som Præsterne havde, saa har han ved sit Foredrag ligesom ogsaa ved den Mandes Dyringer, som han oplæste for os, noksom viist, at den, som han sagde, maalløse Skare ikke er maaløs, naar den vil tale, og at der baade her i Salen og udenfor er Frihed til at tage til Gjenmæle imod urigtige Meninger. Det har, ligesom det er udtalt af et Par af dette Forslags Venner, været ogsaa mig en Trøst ved den haarde Medfart, som Forslaget har maattet bøde, at høre, at næsten alle Talere have erkjendt Sandheden i den Tanke, som ligger til Grund for Lovforslaget. Det har været mig en Trøst, ikke fordi jeg deraf har øst noget stort Haab om, at alle de Mænd, der have udtalt dette, ville række en virksom Haand til paa den ene eller anden Maade at faae denne Tanke bragt til Virkelighed. Jeg har tvertimod bemærket, at Udtalelserne om denne Tankes Sandhed og Rigtighed kom hos flere af dem mere frem som en forbigaaende Hylbning af, som en, om jeg saa maa sige, hurtig og flygtig Letten paa Hatten for denne Sandhed; men jeg er overbevist om, at dersom de Herrer, der udtalte det, vare virkelige og varme Venner af Sandheden, vilde de ikke, saaledes som de fleste af dem have gjort i deres Foredrag, have ind-

skrænket sig til at kritisere med Heflighed og Smaalighed, kan man sige, det foreliggende Lovforslag, men de vilde da af deres Hjertes Kjærlighed for Sagen være ledede til ikke blot at blive staaende paa det negative Standpunkt, men ogsaa til at udtale sig noget mere bestemt. Navnlig har det ærebe Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Klein) ytret, at man kunde stille den Fordring til Forslagsstillerne, at, naar de vilde bringe Sagen frem i et bestemt Forslag, skulde det være af den Betskaffenhed, at det i ethvert Tilfælde kunde bruges i alle væsentlige Punkter, og det ærebe Medlem meente sig slet ikke forpligtet til ved at have Ordet i denne Sag at udtale noget Positivt. Jeg troer, at det ærebe Medlem ikke vilde have holdt sig paa det negative Standpunkt alene, naar han, som sagt, havde haft en oprigtig Kjærlighed for Sagen selv. Men det har været mig en Trøst at høre disse Udtalelser og Anerkjendelsen af Tankens Rigtighed med Hensyn til mit eget Forhold til det foreliggende Lovforslag. Jeg nærer nemlig en levende Overbeviisning om denne Tankes Sandhed og Rigtighed, og det er mit oprigtige Haab, at, dersom Forholdene blive ordnede paa denne eller lignende Maade, vil det virke til megen Betsignelse. Jeg maa tillade mig at gjøre opmærksom paa, at den Opposition, der indenfor det kirkelige Omraade i en Række af Aar har reist sig, ikke har været rettet imod Kirkeleeren eller Kirkestiftene, men ligesom imod Præstestanden, og det er derfor min Overbeviisning, at der vil blive Ro og Fred og Glæde i Folketirken, naar Forholdet imellem Præsterne og Menighederne kunde blive et ønskeligt, et godt og kjærligt Forhold.

Rettelser i Schjærrings Foredrag.

Sp. 486, Lin. 20 f. n.: „Capellan“ læs: „Embete“